

Gespreksverslag organisaties Sociale Basis over Gewoon in de Wijk
21 september 2021

Organisaties aanwezig bij het gesprek:

Humanitas
Stem in de Stad
Juttersgeluk
De Baan
Mooizooi
Wereldkeuken

Afwezig maar wel hierbij betrokken:

Bibliotheek Haarlem
Sûr Atelier

Gesprek met [REDACTED], strategisch beleidsadviseur gemeente Haarlem in het Sociaal Domein en [REDACTED] (beleidsadviseur maatschappelijke ondersteuning).

Aanwezig: [REDACTED] (Stem in de Stad), [REDACTED] (Humanitas), [REDACTED] (Humanitas), [REDACTED] (de Baan), [REDACTED] (Juttersgeluk), [REDACTED] (Mooizooi), [REDACTED] (Wereldkeuken) en [REDACTED] (Wereldkeuken).

Afwezig: Sûr Atelier en Bibliotheek Haarlem.

Aanleiding voor deze bijeenkomst is de zorg die er bestaat bij de aanwezige organisaties over de lopende verwervingsprocedure rond de Sociale Basis. Vertegenwoordigers van Humanitas, Stem in de Stad en de Wereldkeuken hebben op 16 september ingesproken bij de Commissie Samenleving en trekken samen op om vrijwilligersorganisaties met mensen in loondienst en lokale informele hulp waaronder ook Sociaal ondernemers expliciet in de integriteitscriteria te krijgen.

Gemeente legt het proces uit en waar het nu staat. Er zal in oktober worden besloten welke twee grote consortia doorgaan in de procedure en daarna start de tweede dialoofase. In april wordt pas duidelijk wie uiteindelijk het contract gegund krijgt.

De betrokken partijen zijn bezorgd dat vrijwilligersorganisaties met mensen in dienst niet worden genoemd in het preselectiedocument en dreigen buiten de boot te vallen. Het zijn andere organisaties dan de zelforganisaties (waar 3 ton voor apart is gezet) en hun deelname in het sociaal domein in de toekomst is in de huidige procedure niet geborgd. Ook voelen de organisaties zich niet meegenomen in de voorbereidende procedure, zijn ze niet voldoende geïnformeerd en staan ze in de wacht en op achterstand.

Verder geven de betrokken partijen aan dat vele fondsen, zowel landelijk (bijvoorbeeld stichting Doen en VSB-fonds), als lokaal (bijvoorbeeld Coelombie), geen financiering bieden als de gemeente niet ook over de brug komt. Voor organisaties die gedeeltelijk afhankelijk zijn van deze fondsen zou het wegvallen van gemeentelijke financiering dus wel eens de genadeklap kunnen zijn.

De partijen geven aan dat onderschat wordt hoe groot het aantal vrijwilligers is dat in ons soortorganisaties werken. In veel gevallen zijn zij zowel vrijwilliger als horend tot een van de doelgroepen van de

aanbesteding en vervullen zij dus bij de organisaties waarbij ze zijn aangesloten ook waardevol werk.

De betrokken partijen menen dat het niet zichtbaar is in documenten tot nu toe, hoe de procedure zich verhoudt tot Haarlems visie op het belang van sociale ondernemingen. Meerdere van de organisaties die hier aanwezig zijn, zijn sociaal ondernemer, verdienen daardoor een aanzienlijk deel van de kosten die ze maken in het sociaal domein zelf weer terug, maar lopen nu het risico tussen wal en schip te vallen. Tegelijkertijd is het niet realistisch te verwachten dat deze ondernemingen meer dan 50% inkomsten zelf kunnen genereren. Deze organisaties zouden verwachten dat ervoor wordt geapplaudiseerd dat ze deels hun eigen broek ophouden, maar het tegendeel lijkt waar te zijn.

Alle aanwezige organisaties denken een belangrijke bijdrage te leveren aan het concept waardevol werk voor alle Haarlemmers. De groep vrijwilligers is zeer divers en komt uit alle lagen van de bevolking. De laagdrempeligheid van onze organisaties komt voort uit het feit dat we vaak kleinschalig zijn georganiseerd, wat het mogelijk maakt om een werkelijke community te vormen, waar mensen een thuis en een sociale basis vinden. Bij de grotere welzijnsorganisaties is dat feitelijk onmogelijk. Ons aandeel in preventie is dus aanzienlijk. Dat hier een spanningsveld ligt ten aanzien van de wens om versnippering tegen te gaan wordt onderschreven, maar het kan toch niet de bedoeling zijn om organisaties die hun effect en nut hebben bewezen met het badwater weg te gooien?

De regie lijkt bij partijen in de markt te liggen. Deze nodigen ons nu niet uit voor eerste of tweede schil. Wij zitten in derde schil en zijn overgeleverd aan de belangen van de grote spelers. Het is maar zeer de vraag of zij in zullen zien wat het belang van kleinere/niet commerciële organisaties is voor de sociale cohesie in Haarlem. Juttersgeluk heeft deelgenomen aan thematafels in Zandvoort en werd overal bijgehaald, maar toen geld moest komen hield iedereen de hand op de knip.

Gemeentelijke vertegenwoordigers antwoorden als volgt: jullie zijn een gemêleerd gezelschap. Betrokkenheid van vrijwilligers en het bereiken van specifieke doelgroepen zijn voor ons als gemeente heel waardevol. We zijn een procedure gestart vanuit een andere probleemanalyse: er is meer samenhang nodig tussen sociale basis, sociale wijkteam, ambulante begeleiding en dagopvang. Een van de achterliggende gedachten is dat er op het moment te veel versnippering plaatsvindt in het sociaal domein. Er zijn teveel schotten voor teveel verschillende doelgroepen, er is overlap en sprake van concurrentie. Dat is niet productief en vanuit het perspectief van de inwoner ook niet herkenbaar of laagdrempelig. Daarom is er gekozen voor strategisch partnerschap met een herkenbaar aanbod en minder concurrentie. Alleen al in de ambulante begeleiding hebben we nu 44 aanbieders.

De gemeente heeft gekozen voor een strategisch partnerschap met een beperkt aantal partijen. Het samenwerkingsverband wordt straks verantwoordelijk voor alle ondersteuning die binnen de opdracht valt. Het samenwerkingsverband zal daarvoor moeten samenwerken met kleine en middelgrote (vrijwilligers)organisaties, maar dat zullen in de nieuwe situatie waarschijnlijk wel minder organisaties zijn dan er nu zijn.

De gemeente kan niet garanderen dat een bepaalde organisatie in het plan komt, maar kan wel bij de volgende ronde, de gunning, ervoor zorgen dat er bij de voorwaarden of eisen genoemd wordt dat vrijwilligersorganisaties met personeel in dienst en sociale ondernemingen

onderdeel vormen van het totale aanbod.

Verzoek van de betrokken partijen: Als je op punten scoort, laat daar dan in meenemen, dat je minstens een x-tal meeneemt uit ons type organisatie als onderaannemer aanneemt.

Gemeente: In het vervolg kunnen bepaalde zaken nog worden geborgd via de eisen en selectiecriteria. De gesprekken met aanbieders gaan in de volgende fase vooral over de inhoud van de opdracht. Er wordt niet geselecteerd op prijs; het budget ligt vast en moet volgens landelijke regelgeving reëel zijn. In de verwervingsprocedure spreekt de gemeente alleen met geselecteerde partijen, omdat zij gezamenlijk kunnen voldoen aan de gestelde criteria. De aanwezige partijen vragen of het mogelijk is om in het hele proces nog een aantal van dit soort gesprekken met ons te hebben. Antwoord van Gemeente is dat dit binnen deze aanbestedingsprocedure niet mogelijk is. Er zijn en worden wel informatiesessies (Spotlights) georganiseerd. Daarnaast worden alle betrokkenen en geïnteresseerden op de hoogte gehouden via de nieuwsbrief Sociaal Domein en de website van de gemeente.

Op 14 oktober sluit de inschrijving voor de tweede dialoofase. De eerste fase ging alleen over de scope van de opdracht (wat valt er wel en niet in). De tweede dialoofase gaat vooral over de inhoud van de opdracht/dienstverlening. Voor de tweede dialoofase worden maximaal twee samenwerkingsverbanden geselecteerd die ervaring moeten hebben met alle dienstverlening die binnen de opdracht valt. In april vindt de definitieve gunning plaats. De gemeente begrijpt dat de situatie voor de aanwezige organisaties tot die tijd onzeker is.

De gemeente geeft aan een transitiebudget van een paar ton achter de hand te willen houden om eventuele lacunes op te vangen. Voor tijdelijke subsidie. Dit komt boven op het gealloceerde geld voor zelforganisaties. Eén van de aanwezigen vraagt hoe wij nu 2022 moeten begroten, als pas in april bekend wordt wie de gegunde partij zal zijn. De gemeente zegt te onderzoeken of er meer tijd genomen kan worden en dat we daar binnenkort meer over zullen horen.

Voorstel Wereldkeuken: De vraag wordt gesteld of er geborgd kan worden dat de hoofdaannemers straks met de onderaannemers langdurige contracten aangaan? Dit was ons immers min of meer beloofd bij het van start gaan van dit traject. De beleidsambtenaren vinden dit een goede vraag en zeggen dat ze het mee zullen nemen.

Voorstel Humanitas: mist nog erg in het verhaal van de gemeente dat onze organisaties een cruciale factor spelen op preventief gebied. Neem op dat een deel van de activiteiten wordt besteed aan preventieve activiteiten. Er wordt bar weinig doorverwezen naar informele zorg. Kennis en prikkel ontbreekt. De gemeente geeft aan dat preventie, outreachend werken en het vinden van andere oplossingen juist een van de kernelementen is van de opdracht Gewoon in de Wijk. Door in samenhang te verwerven en schotten tussen financiering en partijen weg te nemen. Daarnaast zijn deze onderwerpen onderdeel van de tweede dialoofase waarbij het gaat over de inhoud van de opdracht.

Voorstel Juttersgeluk: We lopen aan tegen een verkeerde beeldvorming van onze organisatie. Raadsleden hebben onvoldoende idee waar het over gaat en over wie het gaat. Organisaties als de onze zijn heel vernieuwend bezig zijn. Wij herkennen ons erg in trajecten die een aantal jaren geleden door Movisie zijn geleid in het kader van 'transitiearena sociaal domein'. Het zou goed zijn als de raadsleden en het college zien dat door dit proces van aanbesteding de vernieuwing uit de stad dreigt te verdwijnen.

Bovendien: we zijn niet een organisatie die aan een kant een paar vrijwilligers heeft die een paar mensen aan de andere kant helpen. Om een goede sociale basis neer te zetten is nodig om anders te kijken naar sociale de communityvorming. Bij ons komen vrijwilligers binnen zonder enkele affiniteit met duurzaamheid, maar die daar helemaal ingroeien.

Informatie over proces nu en in de toekomst:

Geselecteerde partijen zijn te vinden op de website. Afgelopen week Spotlight georganiseerd voor de hele stad om meer uit te leggen. Elke maand een nieuwsbrief.